

C-488/21. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2021. augusztus 10.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Court of Appeal (Írország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. július 27.

Felperes/ellenérdekű fél:

GV

Alperesek/fellebbezők:

Chief Appeals Officer

Social Welfare Appeals Office

Minister for Employment Affairs and Social Protection

Ireland

Attorney General

A COURT OF APPEAL (fellebbviteli bíróság)

[omissis]

AZ ALKOTMÁNNYAL,

AZ EMBERI JOGOKRÓL SZÓLÓ EURÓPAI EGYEZMÉNNYEL

A 2003. ÉVI TÖRVÉNNYEL KAPCSOLATOS ÜGYBEN

AZ ALÁBBI FELEK KÖZÖTT

GV

FELPERES

– VALAMINT –

**CHIEF APPEALS OFFICER, SOCIAL WELFARE APPEALS OFFICE,
THE MINISTER FOR EMPLOYMENT AFFAIRS AND SOCIAL
PROTECTION, IRELAND ÉS AZ ATTORNEY GENERAL**

ALPERESEK

ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELEM

EUMSZ 267. CIKK

[omissis]

A Court of Appeal (fellebbviteli bíróság, Írország) az EUMSZ 267. cikkel összhangban előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé (a továbbiakban: Bíróság). [eredeti 2. o.]

AZ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALRA ELŐTERJESZTETT KÉRDÉSEK

- 1 A Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) az alábbi kérdéseket terjeszti elő:
  - (i) A 2004/38/EK irányelv 7. cikkének (2) bekezdése alapján az uniós polgár munkavállaló egyenesági felmenője származékos tartózkodási jogának feltétele-e az, hogy e felmenőt folyamatosan a munkavállaló tartsa el?
  - (ii) Ellentétes-e a 2004/38/EK irányelvvel, ha a fogadó tagállam korlátozza az uniós munkavállaló származékos tartózkodási joggal rendelkező családtagja szociális segítségnyújtási ellátáshoz való jogosultságát amiatt, hogy az említett munkavállaló tartja el, ha az ilyen ellátásra való jogosultság azt jelentené, hogy a családtagot már nem a munkavállaló tartja el?
  - (iii) Ellentétes-e a 2004/38/EK irányelvvel az, ha a fogadó tagállam korlátozza az uniós munkavállaló származékos tartózkodási joggal rendelkező családtagja szociális segítségnyújtási ellátáshoz való jogosultságát amiatt, hogy őt a munkavállaló tartja el, azon az alapon, hogy az ellátás folyósítása azzal a következménnyel járna, hogy az érintett családtag indokolatlan terhet jelentene az állam szociális segítségnyújtási rendszerére?

A 2004/38/EK irányelv szerinti tartózkodási jog

- 2 A 2004/38/EK irányelv határozza meg az uniós polgárok és családtagjaik szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogának gyakorlására vonatkozó feltételeket. A 2004/38/EK irányelvben előírt tartózkodási jog bizonyos feltételek együttes fennállásán alapul.
- 3 Az irányelv 3. cikke meghatározza annak „kedvezményezettjeit”, akik között szerepelnek azok az uniós polgárok, akik valamely tagállamba mennek vagy ott tartózkodnak, valamint ezek családtagjai. A 2. cikk (2) bekezdése a „családtag” fogalmát a következőképpen határozza meg:
  - a) a házastárs; [eredeti 3. o.]
  - b) az uniós polgár élettársa, akivel egy tagállam jogszabályai alapján létrejött regisztrált élettársi kapcsolatban él, ha a fogadó tagállam jogszabályai a regisztrált élettársi kapcsolatot a házassággal egyenértékűnek tekintik, és a fogadó tagállam vonatkozó jogszabályaiban megállapított feltételekkel összhangban;
  - c) az uniós polgár, házastársa, vagy a b) pontban meghatározott élettársa egyenes ági leszármazottai, akik 21. életévüket nem töltötték be, vagy eltartottak;
  - d) az uniós polgár, házastársa, vagy a b) pontban meghatározott élettársa eltartott egyenes ági felmenői.
- 4 Az alapeljárás felperese (a fellebbezési eljárásban ellenérdekű fél), GV a 2. cikk (2) bekezdésének d) pontja értelmében vett családtag, vagyis az eltartott egyenesági felmenő fogalma alá tartozik.
- 5 Az irányelv III. fejezete határozza meg a tartózkodási jog hatályát, amelyet azok gyakorolhatnak, akik arra az irányelv által előírt feltételek alapján jogosultak. A 6. cikk a három hónapot meg nem haladó tartózkodási jogot külön feltételek és más formai követelmények nélkül elismeri, attól eltekintve, hogy érvényes személyazonosító igazolvánnyal vagy útlevelel kell rendelkezni.
- 6 A 7. cikk a három hónapot meghaladó tartózkodást szabályozza, és arra akkor lehet hivatkozni, ha az uniós polgárok:
  - a) munkavállalók vagy önálló vállalkozók a fogadó tagállamban; vagy
  - b) elegendő forrásokkal rendelkeznek önmaguk és családtagjaik számára ahhoz, hogy ne jelentsenek terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére tartózkodásuk időtartama alatt, és a fogadó tagállamban teljes körű egészségbiztosítással rendelkeznek;

- c) – tanulmányok folytatásának fő céljából, ideértve a szakképzést is, beiratkoztak egy magán- vagy közoktatási intézménybe, amelyet a fogadó tagállam akkreditált vagy tart fenn jogszabályai vagy közigazgatási gyakorlata alapján, és
- teljes körű egészségbiztosítással rendelkeznek a fogadó tagállamban, és nyilatkozattal vagy választásuk szerint más azzal egyenértékű eszközzel bizonyítják az illetékes nemzeti hatóságnál, hogy elegendő forrással rendelkeznek önmaguk és családtagjaik számára ahhoz, hogy a tartózkodásuk időtartama alatt ne jelentsenek terhet a fogadó tagállam szociális [eredeti 4. o.] segítségnyújtási rendszerére; vagy
- d) az a), b) vagy c) pontban meghatározott feltételeket teljesítő uniós polgárt kísérő vagy hozzá csatlakozó családtagok.
- 7 A 2004/38/EK irányelv 14. cikke a tartózkodási jog fennmaradásáról rendelkezik:
- (1) Az uniós polgárok és családtagjaik mindaddig rendelkeznek a 6. cikkben előírt tartózkodási joggal, amíg nem jelentenek indokolatlan terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére.
- (2) Az uniós polgárok és családtagjaik mindaddig rendelkeznek a 7., 12. és 13. cikkben előírt tartózkodási joggal, amíg megfelelnek az azokban meghatározott feltételeknek.
- Különleges esetekben, amennyiben megalapozott kétség merül fel azzal kapcsolatban, hogy az uniós polgár vagy családtagjai megfelelnek-e a 7., 12. és 13. cikkben foglalt feltételeknek, a tagállamok ellenőrizhetik, hogy ezek a feltételek teljesülnek-e. Ezt az ellenőrzést nem lehet rendszeresen lefolytatni.
- 8 A 2004/38/EK irányelv nem szabályozza közvetlenül a tagállamok szociális biztonsági rendszereihez való hozzáférést. Lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy korlátozzák a szociális biztonsági rendszerükhöz való hozzáférést, és kizárják, hogy a tartózkodási joggal nem rendelkező személyek hozzáférhessenek a szociális biztonsági rendszerükhöz. A (10) preambulumbekzdés értelmében:
- A tartózkodási jogukkal élő személyek azonban nem jelenthetnek indokolatlan terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére a tartózkodás egy kezdeti időszakában. Ennélfogva az uniós polgárok és családtagjaik három hónapnál hosszabb tartózkodáshoz való jogát feltételekhez kell kötni.
- 9 Ezenkívül a (21) preambulumbekzdés kimondja: [eredeti 5. o.]
- Annak eldöntését azonban a fogadó tagállamra kell bízni, hogy a tartózkodás első három hónapjában, vagy álláskeresők esetén hosszabb időszakban nyújt-e szociális segítséget azoknak az uniós polgároknak,

akik nem munkavállalók vagy önálló vállalkozók, vagy ilyen jogállást nem tartanak fenn, vagy ezek családtagjai, vagy nyújt-e szociális ösztöndíjat tanulmányok folytatásához, beleértve a szakképzést, a huzamos tartózkodáshoz való jog elnyerése előtt ugyanezen személyeknek.

- 10 E tekintetben a polgárságról szóló irányelv 24. cikke is releváns, amely a következőképpen rendelkezik:

(1) A Szerződésben és a másodlagos jogban kifejezetten előírt különös rendelkezésekre is figyelemmel, az ezen irányelv alapján a fogadó tagállam területén tartózkodó valamennyi uniós polgárt a Szerződés alkalmazási körébe tartozó területeken egyenlő bánásmód illet meg a fogadó tagállam állampolgáraival. E jog kedvezménye kiterjed azokra a családtagokra is, akik nem valamelyik tagállam állampolgárai, és tartózkodási joggal vagy huzamos tartózkodáshoz való joggal rendelkeznek.

(2) Az első bekezdéstől eltérve, a fogadó tagállam nem köteles szociális segítségnyújtási ellátásra való jogosultságot biztosítani a tartózkodás első három hónapjában, vagy adott esetben a 14. cikk (4) bekezdésének b) pontjában előírt hosszabb időszakban, továbbá nem köteles a huzamos tartózkodáshoz való jog megszerzését megelőzően megelőzési költségek fedezésére szolgáló segítséget nyújtani tanulmányok folytatásához, beleértve a szakképzést, amely segítség tanulmányi ösztöndíjat vagy diákhitelt biztosít a munkavállalókon, önálló vállalkozókon, e jogállásukat megtartó személyeken és családtagjaikon kívüli személyeknek.

A European Communities (Free Movement of Persons) Regulations 2015

- 11 A 2004/38/EK irányelvből eredő kötelezettségeket a European Communities (Free Movement of Persons) Regulations 2015 (SI 548 2015; az Európai Közösségekről [személyek szabad mozgásáról] szóló 2015. évi rendelet; a továbbiakban: 2015. évi rendelet) ültette át az ír jogba.
- 12 A 2015. évi rendelet 3. cikke (5) bekezdésének b) pontja a „jogosult családtag” fogalmát a következőképpen határozza meg:
- (i) az uniós polgár házastársa vagy bejegyzett élettársa, [eredeti 6. o.]
  - (ii) az uniós polgár, házastársa vagy bejegyzett élettársa egyenes ági leszármazottja, aki:
    - (I) a 21. életévét be nem töltötte, vagy

(II) az uniós polgár, házastársa vagy bejegyzett élettársa eltartottja; vagy

(iii) az uniós polgár, házastársa, vagy bejegyzett élettársa eltartott egyenes ági felmenője.

13 Az írországi tartózkodási jogot a 2015. évi rendelet 6. cikke határozza meg a 6. cikk (3) bekezdésének a) pontjában a következőket kimondva:

(3) a) A 3. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti uniós polgár három hónapot meghaladóan tartózkodhat az ország területén, ha:

(i) az országban munkavállalóként vagy önálló vállalkozóként dolgozik;

(ii) elegendő forrásokkal rendelkezik önmaga és családtagjai számára ahhoz, hogy ne jelentsenek indokolatlan terhet az állami szociális segítségnyújtási rendszerre, és teljes körű egészségbiztosítással rendelkezik önmaga és családtagjai számára,

(iii) tanulmányok folytatásának fő céljából beiratkozott egy magán- vagy közoktatási intézménybe, amelyet az állam akkreditált vagy tart fenn, és teljes körű egészségbiztosítással rendelkezik önmaga és családtagjai számára, továbbá nyilatkozattal vagy más módon biztosítja a minisztert arról, hogy elegendő forrással rendelkezik önmaga és családtagjai számára ahhoz, hogy ne jelentsenek indokolatlan terhet az állami szociális segítségnyújtási rendszerre,

vagy

(iv) a (4) bekezdésre is figyelemmel, az uniós polgár olyan családtagja, aki megfelel az i., ii. vagy iii. alpontban előírt egy vagy több feltételnek.

14 A 2015. évi rendelet 11. cikkének (1) bekezdése az írországi tartózkodási jog fenntartásáról rendelkezik. E cikk a következőképpen szól:

11. (1) A 6., 9. vagy 10. cikk alapján az államban tartózkodó személyek mindaddig jogosultak az állam területén tartózkodni, amíg eleget tesznek az érintett rendelet vonatkozó [eredeti 7. o.] rendelkezéseinek, és nem jelentenek indokolatlan terhet az állami szociális segítségnyújtási rendszerre.

AZ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALRA UTALÁS ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ TÉNYÁLLÁS

- 15 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések alapját képező jogvita ténybeli háttere a következő. GV román állampolgár és AC, Írországbán tartózkodó és dolgozó román állampolgár anyja. AC emellett honosított ír állampolgár.
- 16 GV több alkalommal tartózkodott Írországbán, többek között 2009 és 2011 között, majd visszatért Romániába. A rokkantsági nyugdíj iránti kérelmében szereplő információkból kitűnik, hogy a 2011–2016 között időszakban Írorszag, Románia és Spanyolország között mozgott. A Minister for Employment Affairs and Social Protection (foglalkoztatási és szociális védelemért felelős miniszter, a továbbiakban: miniszter) álláspontja az, hogy a GV által ezen időszakra vonatkozóan szolgáltatott információk időről időre eltértek.
- 17 GV eskü alatt tett nyilatkozatában kijelenti, hogy az utóbbi tizenöt évben házastársától különvált, és ezen időszak alatt anyagilag függött lányától, aki rendszeresen pénzt utalt számára. GV ezen állítás alátámasztása érdekében a 2007-es, 2008-as, 2011-es és 2016-os Western Union utalások bizonyítékaira hivatkozik.
- 18 2017-ben GV visszatért Írországba, és azóta ott tartózkodik. GV a jelen eljárás keretében eskü alatt tett nyilatkozatban kijelenti, hogy 2017-ben ízületi gyulladásában degeneratív változások álltak be. 2017. szeptember 28-án, vagyis röviddel az Írországba való visszatérését követően GV a módosított Social Welfare Consolidation Act 2005 (a szociális ellátásokról szóló 2005. évi, egységes szerkezetbe foglalt törvény, a továbbiakban: 2005. évi törvény) alapján rokkantsági nyugdíjat kérelmezett. GV azt állítja, hogy jogszerűen tartózkodik Írországbán uniós polgár munkavállaló eltartott szülőjeként. A miniszter szerint GV uniós polgár munkavállaló eltartott egyenesági felmenőjeként tartózkodik Írországbán, és e tartózkodás jogszerű jellege ahhoz a feltételhez van kötve, hogy továbbra is megfelel a tartózkodás feltételeinek.
- 19 2017 novemberében a miniszter GV-t személyes közszolgálati számmal látta el. A személyes közszolgálati szám az Írországbán tartózkodó személyeknek adott egyedi referenciaszám, amellyel szociális ellátásokat vehetnek igénybe. [eredeti 8. o.]
- 20 A rokkantsági nyugdíj iránti kérelmet először a 2018. február 27-i határozattal elutasították. E határozattal szemben fellebbezést nyújtottak be, 2019. február 12-én azonban elutasították a fellebbezést. Mindkét alkalommal megállapították, hogy GV nem rendelkezik tartózkodási joggal Írországbán. A GV nevében a Crosscare nem kormányzati szervezet által benyújtott kérelmet követően a fellebbviteli határozatot felülvizsgálták. A 2019. július 2-i határozat megállapította, hogy GV tartózkodási joggal rendelkezik, de nem jogosult szociális segítségnyújtásra.

- 21 Ezt követően az Appeals Officer (fellebbezési tisztviselő, Írország) határozatának felülvizsgálata iránti kérelmet terjesztettek a Chief Appeals Officer (vezető fellebbezési tisztviselő, Írország) elé. Az e felülvizsgálat keretében hozott határozatot 2019. július 23-án hozták, amelyben megállapítást nyert, hogy GV nem jogosult rokkantsági nyugdíjra. A vezető fellebbezési tisztviselő megjegyezte, hogy a fellebbezési tisztviselő „meggyőződött arról, hogy [GV] egy Írországbán munkavállaló uniós polgár eltartott egyenes ági felmenője”. Azt is megjegyezte, hogy a fellebbezési tisztviselő meggyőződött arról, hogy GV „bizonyította, hogy az eltartottság azelőtt fennállt, hogy [GV] visszatért lányához Írországba”. A vezető fellebbezési tisztviselő GV tartózkodási jogával kapcsolatban a következő megállapítást tette:

„A 2004/38/EK irányelv és az irányelvet átültető 2015. évi 548. számú rendelet értelmében azonban a tartózkodási jog nem feltétlen. Az irányelv és a rendelet különbséget tesz a gazdaságilag aktív és nem aktív személyek között.

A 2015. évi 548. számú rendelet tartózkodási jog fennmaradására vonatkozó 11. cikke a következőképpen rendelkezik:

A 6., 9. vagy 10. cikk alapján az államban tartózkodó személyek mindaddig jogosultak az állam területén tartózkodni, amíg eleget tesznek az érintett rendelet vonatkozó rendelkezéseinek, és nem jelentenek indokolatlan terhet az állami szociális segítségnyújtási rendszerre.

Amennyiben [GV] a 6. cikk alapján tartózkodik az államban, a tartózkodási jog nem feltétlen, és addig tartózkodhat ott, amíg megfelel [eredeti 9. o.] a 6. cikk rendelkezéseinek, és nem jelent indokolatlan terhet az állami szociális segítségnyújtási rendszerre.

Nem gondolom tehát, hogy a fellebbezési tisztviselő tévesen alkalmazta volna a jogot a Ms. Hetherington által a [GV] nevében előadott jogalapok kapcsán, és ilyen körülmények között nem vizsgálom felül a fellebbezési tisztviselő határozatát.”

A fenti részben a „6. cikkekre” való hivatkozás a fent hivatkozott 2015. évi rendelet 6. cikkére, és nem az irányelv 6. cikkére utal. A rendelet 6. cikke (3) bekezdésének a) pontja az irányelv 7. cikke (1) bekezdésének felel meg, és azt ülteti át az ír jogba.

ROKKANTSÁGI NYUGDÍJ – VONATKOZÓ SZABÁLYOZÁSI KERET

- 22 A rokkantsági nyugdíjat a 2005. évi törvény 3. részének 10. fejezete szabályozza, és azt olyan személynek nyújtják, aki megfelel a 2005. évi törvény 210. cikkében meghatározott feltételeknek, nevezetesen:

- a) A személy betöltötte a 16. életévét, de nem érte el a nyugdíjkorhatárt.
- b) Ez a személy egy adott fogyatékoság miatt jelentősen korlátozottan képes olyan jellegű munkát vállalni, amely – ha nem szenvedne e fogyatékoságban – megfelelné életkorának, tapasztalatának és képezésének, függetlenül attól, hogy részesül-e a Health Act 1970 (1970. évi egészségügyi törvény) 68. cikke értelmében vett fogyatékos személyek képzésére irányuló szolgáltatásban, vagy sem.
- c) Az érintett személy heti jövedelme, a (2) bekezdésre is figyelemmel, nem haladhatja meg azon rokkantsági nyugdíj összegét (beleértve bármely pótlékot), amely a 10. fejezet értelmében akkor illetné meg, ha semmilyen jövedelem nem állna rendelkezésére.
- 23 A rokkantsági nyugdíj szociális segítségnyújtási kifizetés, amelyet anélkül folyósítanak, hogy a természetes személynek szociális biztosítási járulékot kellene fizetnie. Az általános adókból finanszírozott kifizetésről van szó, amely belföldi szempontból támogatás kifizetésének tekintendő.¹ A rokkantsági nyugdíj különleges, nem járulékalapú pénzbeli ellátásnak minősül [eredeti 10. o.] a 883/2004/EK rendelet értelmében. A 883/2004 rendelet X. mellékletében szerepel. A kifizetés célja a szegénység elleni védelem (lásd: *Petecel v. The Minister for Social Protection* [2020] IESC 41, 29. §). Az ír állam összesen 1,6 milliárd euró összeget fordított 2018-ban rokkantsági nyugdíjra.
- 24 A rokkantsági nyugdíjban részesülés érdekében az adott személynek meg kell felelnie a jogosultság feltételeinek, beleértve az egészségügyi kritériumokat és a jövedelem vizsgálatát is. Az egészségügyi kritériumok megkövetelik, hogy az érintett személy egy adott fogyatékoság miatt jelentősen korlátozottan legyen képes olyan jellegű munkát vállalni, amely – ha nem szenvedne e fogyatékoságban – megfelelné életkorának, tapasztalatának és képezésének, függetlenül attól, hogy részesül-e az 1970. évi egészségügyi törvény) 68. cikke értelmében vett fogyatékos személyek képzésére irányuló szolgáltatásban, vagy sem. A jövedelem vizsgálata valamennyi jövedelem 2005. évi törvény 3. mellékletében szereplő szabályok szerinti kiszámítását foglalja magában. Ez magában foglalja az egyén összes bevételét és tőkejövedelmét. A jövedelem kiszámítása magában foglalja a családtagtól kapott bevételt. A rokkantsági nyugdíj olyan kifizetés, amelyet mindaddig folyósítanak a magánszemélyeknek, amíg megfelelnek a jogosultság feltételeinek.

¹ Írorszában a szociális segítségnyújtási rendszer magában foglalja az egyetemes kifizetéseket (például gyermek után járó támogatásokat), a (Pay Related Insurance [PRSI]) járulékok fizetéséhez kapcsolódó és a társadalombiztosítási alpból finanszírozott) juttatásokat, valamint a támogatásokat (amelyek nem kapcsolódnak semmilyen PRSI járulék megfizetéséhez, és amelyeket az általános adókból finanszíroznak).

- 25 A 2005. évi törvény 210. cikkének (9) bekezdésével ellentétes a rokkantsági nyugdíj valamely személy részére anélkül történő folyósítása, hogy szokásos tartózkodási helye az államban lenne. A szokásos tartózkodási helyet a 2005. évi törvény 246. cikkének (1) bekezdése határozza meg. A 2005. évi törvény 246. cikkének (5) bekezdése kizárja az országban található szokásos tartózkodási hely fennállását (a törvény alkalmazásában) az olyan személy esetében, aki nem rendelkezik tartózkodási joggal Írorszában. A GV által vitatott határozat azon a kérdésen alapult, hogy rendelkezett-e tartózkodási joggal Írorszában, valamint hogy eltartotti jogállásának elvesztése miatt indokolatlan terhet jelent-e az állami szociális segítségnyújtás rendszerére, vagy nem.

AZ EDDIGI ELJÁRÁS

- 26 GV a High Court (felsőbíróság, Írország) 2019. október 21-i végzésével engedélyt kapott arra, hogy a vezető fellebbezési tisztviselő 2019. július 23-i határozatának bírósági felülvizsgálatát kérje. Az eljárás során Simons bírő tárgyalást tartott, majd 2020. május 29-én ítéletet hozott. A High Court (felsőbíróság) áttételt elrendelő végzésével hatályon kívül helyezte a vezető fellebbezési tisztviselő határozatát, és ezenkívül kimondta, hogy az Európai Közösségekről [személyek szabad mozgásáról] szóló 2015. évi 548. számú rendelet 11. cikkének (1) bekezdésében szereplő „és nem jelentenek indokolatlan terhet [eredeti 11. o.] az állami szociális segítségnyújtási rendszerre” kifejezés nem áll összhangban a 2004/38/EK tanácsi rendelettel, amennyiben azt a 2015. évi rendelet 6. cikke (3) bekezdése a) pontjának iv. alpontja szerinti tartózkodáshoz való jogot gyakorló személyekre alkalmazzák, ha az adott személy az uniós polgár 2015. évi rendelet 6. cikke (3) bekezdése a) pontjának i. alpontjában foglalt feltételeknek megfelelő családtagja.
- 27 Összefoglalva, a High Court (felsőbíróság) úgy ítélte meg, hogy GV megfelel az irányelv 2. cikke (2) bekezdésének d) pontja értelmében vett családtag fogalmának, és megfelel a 2. cikk (2) bekezdésének d) pontjában előírt, eltartottságra vonatkozó feltételnek, mivel a High Court (felsőbíróság) bírójának álláspontja szerint, az (az érintett családtag általi) eltartottság származási országban történt megállapítását követően, amikor a családtag azt kéri, hogy csatlakozhasson az uniós polgárhoz a fogadó tagállamban, akkor ahhoz, hogy a fogadó tagállamban tartózkodási jog illesse meg, nem szükséges, hogy a családtagot továbbra is az uniós polgár tartsa el. A bíróság tehát arra következtetésre jutott, hogy GV-t megilleti az állam területén való tartózkodás joga, és hogy nem áll fenn „a 7. cikk (1) bekezdésének a) pontja vagy a 7. cikk (1) bekezdésének b) pontja alapján önellátási követelmény a munkavállaló és eltartott családtagja tekintetében”. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy a vezető fellebbezési tisztviselő tévedett és (a 85. és 86. pontban) megállapította a következőket:

„85. Mind a vezető fellebbezési tisztviselő által követett érvelés, mind a 11. cikk azon rendelkezései, amelyekre támaszkodott,

összeegyeztethetetlenek a polgárságról szóló irányelv követelményeivel. Az uniós jogalkotó úgy rendelkezett, hogy nem jelent ésszerűtlen terhet a tagállamok számára, ha a migráns munkavállalók eltartott családtagjainak egyenlő bánásmódhoz való jogot biztosítanak a szociális segítségnyújtás tekintetében. Az önellátás követelménye nem vonatkozik az olyan migráns munkavállaló eltartott családtagjaira, aki három hónapot meghaladóan jogszerűen tartózkodik az államban.

86. Míg az uniós jognak megfelel az, ha a polgárságról szóló irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja és 7. cikke (1) bekezdésének c) pontja alapján az uniós polgárok más kategóriái tekintetében önellátással kapcsolatos követelményt írnak elő, a belső rendelet 11. cikke túl messzire megy és érvénytelen annyiban, amennyiben e követelménynek az országban jogszerűen tartózkodó migráns munkavállaló *eltartott családtagjára* való kiterjesztésére irányul. Mellőzni kell a 11. cikk ezen aspektusának alkalmazását, mivel összeegyeztethetetlen a polgárságról szóló irányelv közvetlen hatállyal rendelkező rendelkezéseivel.” [eredeti 12. o.]

- 28 A vezető fellebbezési tisztviselő és a miniszter fellebbezést nyújtott be e határozattal szemben a Court of Appealhez (fellebbviteli bíróság), amely úgy határozott, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján a Bírósághoz kell fordulni.

A FELEK ÉRVEINEK ÖSSZEFOGLALÁSA

- 29 A miniszter arra hivatkozik, hogy a 2015. évi rendelet 11. cikke (1) bekezdésében szereplő „*és nem jelentenek indokolatlan terhet az állami szociális segítségnyújtási rendszerre*” fordulat összeegyeztethető az olyan személyek kapcsán alkalmazott irányelvvel, mint GV, akik az államba érkeznek, és származékos tartózkodási jogot igényelnek azzal az indokkal, hogy az ebben az államban szabad mozgáshoz való jogát gyakorló uniós polgár eltartott egyenesági felmenői. A miniszter arra hivatkozik, hogy a családtagnak a 2004/38/EK irányelv 2. cikke (2) bekezdésének d) pontjában szereplő meghatározása magában foglalja azt a követelményt is, hogy a családtag mindaddig az uniós polgár eltartottja legyen, amíg a származékos tartózkodási jogra hivatkoznak, és a származékos tartózkodási jog megszűnik, ha az eltartottság már nem áll fenn. A miniszter arra hivatkozik, hogy ha GV rokkantsági nyugdíjban részesülne, a lánya általi állítólagos eltartottsága már nem állna fenn, és ebből következően a 2004/38/EK irányelvnek megfelelően már nem rendelkezne származékos tartózkodási joggal.
- 30 Ezen állítás alátámasztására a miniszter emlékeztet arra, hogy az irányelv célja a tartózkodási jog létrehozása bizonyos feltételek mellett, valamint hogy a szociális segítségnyújtásra való jogosultság valamely tagállam részéről a tartózkodási jog érvényesíthetőségének következménye (lásd: Dano kontra Jobcenter Leipzig ítélet [C-333/13, ECLI:EU:C:2014:2358] 68–71. pont). A miniszter továbbá arra hivatkozik, hogy a Bíróság elismerte a tagállamok számára a szociális biztonsági rendszerükhöz való hozzáférés korlátozását, és kizárólag a tartózkodási jog

alapjául szolgáló feltételeket teljesítő személyek igényelhetik a szociális biztonsági ellátások kifizetését (lásd: Dano kontra Jobcenter Leipzig ítélet, Brey ítélet [C-140/12, ECLI:EU:C:2013:565), Bizottság kontra Egyesült Királyság ítélet [C-308/14, ECLI:EU:C:2016:436]) és Alimanovic ítélet [C-67/14, ECLI:EU:C:2015:597]).

- 31 A miniszter álláspontja az, hogy a 2015. évi rendelet 11. cikkének (1) bekezdése nem abszolút akadályt rögzít a szociális segítségnyújtás folyósításában, hanem inkább annak értékelését írja elő, hogy a szóban forgó szociális segítségnyújtás biztosítása az adott ügy körülményei között [eredeti 13. o.] azzal a következménnyel járna-e, hogy a szóban forgó kérelmező *„indokolatlan terhet jelent az állami szociális segítségnyújtási rendszerre”*.
- 32 A High Court (felsőbbíróság) úgy ítélte meg, hogy az eltartottság kérdését jogerősen eldöntik abban az időpontban, amikor valamely családtag a fogadó tagállamban az uniós polgárhoz kíván csatlakozni, azaz az eltartottságot csak *„a származási országban és csak abban az időpontban kell értékelni, amikor a családtag az őt eltartó uniós polgárhoz való csatlakozást kérelmezi”*. A miniszter arra hivatkozik, hogy ez a megállapítás nem következik abból a módból, ahogyan az eltartottság fogalmát a Bíróság értékelte. A miniszter rámutat, hogy a bíróságok létező határozatai inkább az eltartottság megállapításának módjára (többek között az államba érkezés előtt), nem pedig azokra a körülményekre összpontosítanak, amelyek között az eltartottság az államba való érkezést követően *megszakad*, illetve hogy az miként tekinthető folyamatosnak. A miniszter szerint az eltartottság megszűnése esetén az ezen eltartottságon alapuló származékos tartózkodási jog szintén megszűnik. Ez tűnik ki például az irányelv 2. cikkének 2. pontjában a jelen idő („eltartott”) alkalmazásából. A miniszter arra hivatkozik, hogy az uniós jog egyetlen rendelkezésével sem ellentétes azon kérdés újbóli vizsgálata, hogy a származékos tartózkodási jogot megalapozó állítólagos eltartottság továbbra is fennáll-e a fogadó államban. Éppen ellenkezőleg, az irányelv 14. cikkének (2) bekezdése megerősíti, hogy az irányelv 7. cikke szerinti tartózkodási jog addig áll fenn, amíg a családtag megfelel az irányelvben meghatározott feltételeknek.
- 33 A GV részéről a Lebon ítéletre (316/85, ECLI:EU:C:1987:302) történt hivatkozásra válaszul a miniszter emlékeztet arra, hogy ebben az ügyben az 1612/68 rendeletben foglalt jogok vizsgálata keretében a Bíróság kimondta, hogy az eltartottság értékelése *„olyan ténybeli [helyzet], hogy a családtag eltartása a munkavállaló által biztosított, és nem szükséges meghatározni e támogatás igénybevételének okait”*, valamint hogy *„a családtag eltartotti minőségének nem feltétele a tartáshoz való jog”* (lásd még: Jia ítélet [C-1/05, ECLI:EU:C:2007:1], 36–37. pont). A fent hivatkozott Lebon ítéletben a Bíróság azt is megerősítette, hogy az eltartottság megszakadása esetén a szociális segítségnyújtásra való jogosultság megszűnhet (lásd a 14. pontot). A Singh ítéletben (C-218/14, ECLI:EU:C:2015:476) megerősítést nyert, hogy a családtagoknak a fogadó tagállamban való tartózkodáshoz való, az említett 7. cikk (2) bekezdésén alapuló

tartózkodási joga csak akkor marad fenn, ha megfelelnek az e rendelkezésben meghatározott feltételeknek (lásd az 57. pontot). [eredeti 14. o.]

- 34 A miniszter hozzáteszi, hogy a Bíróság azt is kimondta, hogy az eltartottnak minősítés céljából „*a valós függőségi helyzet fennállását kell bizonyítani*” (Reyes ítélet [C-423/12, ECLI:EU:C:2014:16] 20. pont; Jia ítélet [C-1/05], 20. pont). A miniszter megjegyzi, hogy a fent hivatkozott Reyes ítéletben a Bíróság megerősítette, hogy a 2. cikk (2) bekezdésének hatálya alá tartozás feltétele az, hogy az eltartottság a tagállam területére való belépés előtt fennálljon (lásd a 22. pontot), és megállapította, hogy az ilyen eltartottság alátámasztható adott pénzösszeg eltartott részére történő rendszeres kifizetésének bizonyításával. A Bíróság azt is kimondta, hogy az a tény, hogy valamely családtag munkát találhat, nem érinti az eltartottság fogalmának értelmezését, és hogy a tagállam nem írhatja elő, hogy az eltartottnak minősüléshez a leszármazott családtagnak bizonyítania kell, hogy az a származási országában megpróbált munkát találni, ahogyan az sem zárja ki az „eltartott” jogállás megőrzését, hogy a leszármazott családtag a tagállamban munkát találhat (lásd a 28. és 33. pontot). A miniszter azonban rámutat, hogy a Reyes ítélet az állam területére való belépés kérdésére, vagyis az eltartottság ezen államba való érkezés időpontjában történő előzetes értékelésére vonatkozott. Nem vonatkozott viszont arra a jelen ügyben is szereplő kérdésre, hogy az eltartotti jogállás elveszíthető-e, amikor a családtag a fogadó államban tartózkodik.
- 35 GV azt állítja, hogy a nemzeti végrehajtási rendelet 11. cikkének (1) bekezdése jogellenes és túllépi a polgárságról szóló irányelv kereteit, mivel az „indokolatlan teherre” vonatkozó feltételt ír elő az államban dolgozó uniós polgárok, valamint a jogosult családtagjai, így például az eltartott egyenesági felmenők számára, olyan körülmények kapcsán, amelyek vonatkozásában e feltétel nem szerepel az irányelv 7. cikkében. GV lánya európai uniós polgár, aki évek óta az állam területén tartózkodik és dolgozik; a 7. cikk (1) bekezdésének a) pontja értelmében tehát megilleti az állam területén való tartózkodás joga. GV eltartott egyenesági felmenő, tehát a 7. cikk (1) bekezdésének d) pontja alapján jogosult az állam területén való tartózkodásra. Amennyiben egy olyan családtag, mint GV, a 7. cikk (1) bekezdésének d) pontja alapján valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező uniós polgár családtagjaként tartózkodik valamely tagállamban, nem vonatkozik rá az „indokolatlan teherre” vonatkozó feltétel. GV azt állítja, hogy az uniós polgárok [eredeti 15. o.] és családtagjaik egyes kategóriáira vonatkozó feltételeket kimerítő jelleggel felsorolja az említett 7. cikk, és a tagállamok nem írhatnak elő az említett cikkben előírtakon kívüli egyéb feltételeket. Az önellátás követelménye a gazdaságilag inaktív polgárookra és családtagjaikra korlátozódik; valamint a diákokra és családtagjaikra. Ez utóbbiak esetében a diák tartózkodásra jogosult családtagjainak kategóriája a 7. cikk (4) bekezdése értelmében korlátozott.
- 36 Ezenkívül, amint azt a High Court (felsőbbíróság) megállapította ítéletének 21. pontjában, „*az egyenlő bánásmódhoz való jog nemcsak az uniós polgárookra vonatkozik, hanem kiterjed azokra a harmadik országbeli állampolgárokra*”

családtagokra is, akik a fogadó államban tartózkodási joggal vagy huzamos tartózkodáshoz való joggal rendelkeznek”. A 24. cikk (2) bekezdése eltérést enged, amely szerint a fogadó tagállam nem köteles szociális segítségnyújtásra való jogosultságot biztosítani, de ez az eltérés csak a tartózkodás első három hónapjában alkalmazandó (6. cikk), illetve munkát kereső uniós állampolgárok esetében (a 14. cikk (4) bekezdésének b) pontja); egyik rendelkezés sem alkalmazandó a jelen ügyben.

- 37 GV hozzáteszi, hogy a miniszter azon állítását, amely szerint a szociális jóléti támogatás igénybevétele azzal a következménnyel járna, hogy GV-t már nem lánya tartja el, nem támasztja alá a Bíróság eltartottság fogalmára vonatkozó ítélkezési gyakorlata. Amint azt a Bíróság a Reyes ítélet 21. pontjában kimondta:

„Ez a függőség olyan tényállási helyzetből következik, amelyet az a körülmény jellemez, hogy a családtag eltartását a szabad mozgás jogával élő uniós polgár vagy annak házastársa biztosítja (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Jia- ügyben hozott ítélet 35. pontját).”

- 38 A Reyes ítélet 22. pontjában továbbá megállapította: *„Az eltartás szükségességének a származási országban vagy abban az országban kell fennállnia, ahol ez a leszármazott előzőleg tartózkodott abban az időpontban, amikor az említett uniós polgárhoz való csatlakozást kérelmezte*”, ez pedig akkor teljesül, ha: *„[valamely] uniós polgár e leszármazottnak hosszú időn keresztül rendszeresen küld bizonyos összegű pénzt, amely ez utóbbinak a származási országban felmerült alapvető szükségleteinek fedezéséhez szükséges, [ami] alkalmas annak bizonyítására, hogy e leszármazott és a szóban forgó polgár között valós függőségi helyzet áll fenn”* (lásd a 24. pontot).

- 39 A Reyes ítéletben a Bíróság azt a kérdést is felvetette, hogy valamely családtag elveszítheti-e (az adott ügyben az állást vállaló családtag általi) eltartotti minőségét a fogadó tagállamban azzal, hogy a 33. pontban megállapította, hogy *„A 2004/38 irányelv 2. cikke 2. pontjának c) alpontját úgy kell értelmezni, hogy az a tény, hogy valamely családtag – az életkorból, végzettségéből és egészségi állapotból adódó személyes körülmények miatt – úgy tekinthető, hogy ésszerű esélyekkel rendelkezik arra, hogy munkát találjon, továbbá munkába kíván állni a fogadó tagállamban, nincs kihatással az e rendelkezés szerinti »eltartottnak« minősülés értelmezésére.”* [eredeti 16. o.]

- 40 Amint azt a High Court (felsőbbíróság) a jelen ügyben hozott ítéletének 51–52. pontjában megállapította:

„51. Ugyanez a logika alkalmazandó abban az esetben is, ha az eltartottság *későbbi* megszűnésének oka az, hogy a családtag részére a fogadó tagállamban szociális segítségnyújtást biztosítanak. Amennyiben a megkövetelt eltartotti minőséget a származékos tartózkodási jog kérelmezésének időpontjában a származási államban állapították meg, a

szociális segítségnyújtás későbbi biztosítása nem érinti a tartózkodási jogállást.

52. Az alperesek nevében előadott ellentétes értelmezés nem csak hogy összeegyeztethetetlen a fent ismertetett ítélkezési gyakorlattal, hanem összeegyeztethetetlen a polgárságról szóló irányelv 24. cikkével is. [...]"

- 41 GV tisztelettel nem ért egyet a miniszter azon állításával, amely szerint a Bíróság Lebon, Jia és Reyes ítéletekhez hasonló ügyekben hozott határozatai mindenekelőtt azt a kérdést vizsgálják, hogy hogyan támasztható alá az eltartottság az eredeti tartózkodási jog megállapítása céljából, nem pedig az eltartottság megszakadásának körülményeit, illetve azt, hogy az milyen módon tekinthető folyamatosnak. A Bíróság éppen ezt a problémakört vizsgálta meg a Lebon ítéletben és a Reyes ítéletben. Amint azt a Bíróság a Lebon ítélet 20. pontjában megállapította:

„[A] migráns munkavállaló eltartott családtagja által benyújtott minimex iránti kérelem nem befolyásolhatja a kérelmező eltartott családtagként élvezett jogállását. Az ettől eltérő döntés annak elismerését jelentené, hogy a minimex biztosítása a kérelmező eltartott családi minőségének elvesztését vonná maga után, következésképpen igazolná akár magának a minimexnek a visszavonását, akár a tartózkodási jog elvesztését. Az ilyen megoldás gyakorlatilag megakadályozná a munkavállaló eltartott családtagját abban, hogy minimexet kérelmezzen, és ezáltal sértené a migráns munkavállalóval szembeni egyenlő bánásmódot. Az eltartott családi jogállást tehát a minimex odaítélésétől függetlenül kell vizsgálni.”

Ezenkívül GV szerint alapvetően logikátlan a miniszter azon állítása, amely szerint a lényegi kérdés az, hogy milyen körülmények között szakad meg az eltartottság, vagy hogy miként tekinthető továbbra is fennállónak. Amennyiben az alapeljárás alperese által előadottakkal összhangban [eredeti 17. o.] és a fent hivatkozott Reyes ítéletnek, illetve az ott hivatkozott ítéleteknek megfelelően a jogosult családi minőségének megállapítása céljából az eltartottság bizonyításának követelménye az eltartottság származási országban való megállapítására összpontosít, úgy teljesen téves a miniszter azon állítása, amely szerint az eltartottság folyamatoságát a fogadó tagállamban is bizonyítani kell.

- 42 Végül GV nevében előadják, hogy a miniszter álláspontja sértené a polgárságról szóló irányelv 24. cikkében szereplő egyenlő bánásmóddhoz való jogot, amely alól az irányelv csak három eltérést biztosít, és ezek egyike sem alkalmazható a jelen ügyben. Ezt a Bíróság megerősítette a Vatsouras ítéletben (C-22/08. és C-23/08. sz. egyesített ügyek, ECLI:EU:C:2009:344), a Bizottság kontra Ausztria ítéletben (C-75/11, ECLI:EU:C:2012:605) és a Dano ítéletben (C-333/13). Amint azt a Bíróság az L. N. ítéletben (C-46/12, ECLI:EU:C:2013:97) megerősítette, mint az EUMSZ 18. cikkben előírt egyenlő bánásmód elve alóli kivételt – amely elvnek a 2004/38 irányelv 24. cikkének (1) bekezdése csupán különös kifejeződése – e 24. cikk (2) bekezdését megszorítóan és a Szerződés

rendelezéseivel – ideértve az uniós polgárságra és a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseket – összhangban kell értelmezni. Bár a Bíróság a Brey ügyben hozott határozatában megállapította, hogy a tagállamok „mérlegelési mozgástérrel” rendelkezhetnek, azt is pontosította, hogy azzal csak oly módon élhetnek, hogy az ne veszélyeztesse a 2004/38 irányelv célját.

AZON INDOKOK KIFEJTÉSE, AMELYEK MIATT A KÉRDÉST ELŐTERJESZTŐ BÍRÓSÁG ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELME TERTJESZTETT ELŐ

- 43 Jóllehet a felek által hivatkozott döntések érintették az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket, egyikük sem foglalkozik az e kérelemben feltett konkrét kérdésekkel, így nem állítható, hogy a jelen eljárás által felvetett kérdések az *acte clair* körébe tartoznának. A GV által hivatkozott Lebon ügy 1987-es és az 1612/68 irányelvre vonatkozik. A feltett kérdések rendszerszintű jelentőséggel bírnak mind az uniós polgárok eltartott családtagjai számára a 2004/38/EK irányelv alapján biztosított tartózkodási jogok teljes terjedelmét, mind e családtagoknak a fogadó tagállamok szociális segítségnyújtási rendszereihez való hozzáférését illetően. A feltett kérdések a 2004/38/EK irányelv értelmezésére, valamint a Bíróság jelenlegi ítélkezési gyakorlatára vonatkoznak, és a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) úgy véli, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről való döntés szükséges ahhoz, hogy az alapeljárásban meg tudja hozni ítéletét. [eredeti 18. o.]

[omissis]